

ПРОФЕСОР АВЕНІР ІВАНОВИЧ УЙОМОВ

Авенір Іванович Уйомов — професор кафедри філософії природничих факультетів філософського факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

А. І. Уйомов — доктор філософських наук, професор, видатний філософ, логік та методолог науки, автор біля 450 наукових праць, дійсний член Міжнародної академії науки, промисловості, освіти й мистецтва (Каліфорнія, США), академік Академії історії та філософії природничих та технічних наук, академік Української академії економічної кібернетики, академік Міжнародної Академії організаційних і управлінських наук, дійсний член міжнародної академії філософії. Підготував 32 кандидати та 3 докторів наук. Він — науковий керівник аспірантів і сьогодні.

Народився майбутній вчений 4 квітня 1928 року, в селі Поріччя Шуйського району Іванівської області. Авенір Іванович Уйомов закінчив філософський факультет Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова в 1949 році, а в 1952 році там же аспірантуру по кафедрі логіки. Тоді ж захистив кандидатську дисертацію на тему “Аналогія в сучасній техніці”. В 1964 р. захистив докторську дисертацію на тему “Речі, властивості та відношення і теорія висновків за аналогією”.

Працював викладачем, доцентом, завідувачем кафедри філософії в Іванівському педагогічному інституті з 1952 по 1964 рік. В 1964 році був запрошений на посаду завідувача кафедри філософії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, на якій і працював до 1973 року.

В 1973-1996 роках завідував відділом теорії управління й системного аналізу в Одеському відділенні інституту економіки АН України (зараз — Інститут проблем ринку й економіко-екологічних досліджень НАН України), працюючи за сумісництвом професором кафедри філософії природничих факультетів Одеського державного університету. Стаж роботи в нашому університеті — 42 роки.

Авенір Іванович Уйомов в теперішній час — провідний професор кафедри філософії природничих факультетів. Він з превеликим задоволенням працює зі студентами філософського факультету, створеного в 2000 році в Одеському національному університеті. Авенір Іванович викладає їм курси з історії філософії, метафізики, основ системних досліджень. Ці курси авторські розробки професора Уйомова. Стаж його викладацької роботи — 53 роки.

У цій нелегкій справі він і сьогодні — новатор. А творчим підходом до викладання філософії він “заразив” своїх учнів та викладачів філософії університету та інших вищих навчальних закладів Одеси ще у шістдесяті роки. Вирішення задач та вправ з філософії, розігрування ролей видатних філософів, програмований машинний та безмашинний контроль знань студентів став нормою навчального процесу. Недарма професор Уйомов — співавтор одного з 5 відомих в СНД задачників з філософії “Філософський лабіринт” [1].

А. І. Уйомов — член спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій, член редколегії журналу “Органон” (Братислава) і філософської збірки “Філософські пошуки” (Львів — Одеса).

Професор Уйомов — утворювач і незмінний голова Одеської філософської спілки, яка збирається на свої збори від 2 до 3 раз у місяць з 1968 року, бере активну участь і у громадському житті міста Одеси.

До основних наукових результатів роботи треба віднести:

1. Створення загальної теорії висновків за аналогією, виділення більш п’яти десятків формальних типів аналогічних умовиводів. Оpubліковано в монографіях [2, 3].

2. Створення параметричної загальної теорії систем. Оpubліковано в ряді праць, в тому числі в монографії [4].

3. Створення мови тернарного опису (МТО) — обчислення в рамках не-класичної формальної логіки. Оpubліковане в роботі [4] та в ряді інших праць.

Професор Уйомов — автор та співавтор численних монографій та статей з питань загальної теорії систем [4], [5], [6], [7]; в Філософському енциклопедичному словнику [11], в Філософському словнику [12].

Він опублікував ряд посібників з логіки [8, 9, 10]; деякі з них видано в Китаї та Кубі. Має низку зарубіжних публікацій, в тому числі в Китаї, Голландії, Польщі, Угорщині, Чехословаччині й Німеччині. Статті професора Уйомова, які присвячені питанню параметричної загальної теорії систем та мові тернарного опису, надруковані в США і Бразилії.

Брав участь у багатьох міжнародних конгресах, з’їздах та конференціях, зокрема, у роботі ХІХ Всесвітнього філософського конгресу у Москві в 1993 році, міжнародних конгресів з логіки й методології науки в Румунії (Бухарест, 1971 рік), Болгарії (Варна, 1972 рік), Канаді (1975 р.), Москві (1988 рік).

Список наукових праць вченого опубліковано [13].

Вчена Рада Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова цього ж року рекомендувала професора Уйомова А. І. до присудження звання “Заслужений діяч науки і техніки України”.

Я та інші його учні бажають Учителю здоров’я, щастя, а також подальших успіхів у науковій, навчальній й навчально-методичній роботі.

Література

1. Уемов А. И. Вещи, свойства и отношения. — М.: 1963. — 184 с.
2. Уемов А. И. Аналогия в практике научного исследования. — М., 1970. — 262 с.
3. Уемов А. И. Логические основы метода моделирования. — М., 1971. — 312 с.
4. Уйомов А. И. Системный подход и общая теория систем. — М., 1978. — 272 с.
5. Уемов А. И. Системные аспекты философского знания. — Одесса, 2000. — 159 с.
6. Уемов А. И., Сараева И., Цофнас А. Общая теория систем для гуманитариев. — Варшава, 2001. — 276 с.
7. Основы формального аппарата параметрической общей теории систем // Системные исследования: Методологические проблемы. Ежегодник-1984. — М., 1984. — 384 с.
8. Уемов А. И. Логические ошибки и как они мешают правильно мыслить. — М., 1958. — 119 с.
9. Уемов А. И. Задачи и упражнения по логике. — М., 1961. — 352 с.
10. Уемов А. И. Основы практической логики с задачами и упражнениями. — Одесса, 1997. — 380 с.
11. Философский энциклопедический словарь. — М., 1989. — 836 с.
12. Філософський словник. — Київ, 1986. — 796 с.
13. Авенір Іванович Уйомов: Наукові праці. — Одеса, 1998. — 42 с.
14. Параметрическая общая теория систем и ее применения: Сборник трудов, посвященный 80-летию проф. А. И. Уёмова. — Одеса: Астропринт, 2008 (у друці).

Олександр Чайковський